

Piaci pozíciók

Az Európai Unió statisztikája – ahogy ezt az Építési piac rendszeresen szemlézi – az építőipart negyedévente veszi számba. Az éppen elmúlt negyedév termelési adatait veti össze egyrészt a 2000-es év, másrészt a megelőző év azonos negyedévével. A kimutatás az egyes országok volumenindexei mellett az Unió huszonöt országának egészére és a tizenkét országot jelentő euró zóna országaira is megjelenik. A kétféle időintervallumban mutatott egyező vagy eltérő tendenciák együttesen jelzik az Unió, illetve az adott ország építőiparának piaci pozícióváltozását. Az tény, hogy az új tagországokat is magában foglaló 25 ország építőipari termelése az elmúlt hat évben folyamatosan és jelentősen meghaladta a „kemény magot” jelentő, 12 országos euró zóna csoport termelését. Az is tény, hogy az új országoknál a változások dinamikája – a növekedése és a csökkenése is – általában erősebb, mint a régióknél.

A Balti országok mutatója éves és félévtizedes távlatban is tartósan kiemelkedő, évente 20 százalékhöz közelálló termelésbővüléssel. A visegrádi országok közül Csehország és Szlovákia mindkét táblázatban az élvonalban helyezkedik el. A másik két visegrádi ország pozíciója ettől és egymástól is eltér. Lengyelországban az évtized elején jelentős építőipari termeléseszkökenés következett be. A tendencia az utóbbi időben megfordult, de a legutóbbi kétszámjegyű növekedéssel sem érték el az évtized elejének termelési értékét.

Magyarországon éppen ellentétes folyamatokat fedezhetünk fel. Az elmúlt év azonos időszakához mért 6,6 százalékos termeléseszkökenés – amelynél csak Portugália produkált gyengébbet ez év II. negyedévében – erős jelzés a magyar építési piacnak. Igaz, ezzel a gyenge mutatóval is a 2000-es helyzethez képest több mint 50 százalékkal magasabb a mostani építőipari termelés. Kérdés, hogy az elmúlt negyedévben mutatkozó

tendencia mikor vált ismét növekvőbe, pláne kiegyensúlyozott, tartós és jelentős növekedésbe.

A piacról jelenleg pozitív és negatív információk egyaránt érkeznek. Az építési vállalkozások jelentős része a magasépítésben, különösen a lakás- és az irodaépítésben számít komolyabb visszalépésre. Emellett az önkormányzati és az állami megrendeléseknél (főleg az útépitéseknél) is hasonló tendenciára számíthatnak. Ugyanakkor rég nem látottan kedvező piaci helyzet jellemzi néhány építési termék értékesítési pozícióját. Téglá, ablak szállítását több építőanyag-gyártó is csak több hétre képes vállalni, gyártókapacitásuk teljes kihasználása mellett is. A cement-, a beton- és az üvegyipar pozíciója is jóval kedvezőbb az építőiparánál. Igaz, a hazai építőanyag-gyártás részaránya csökkenő tendenciát mutat a felhasznált építési termékeknél.

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósítása a jelenlegi építési kapacitás megduplázását igényli a következő hét évben. Rövid távon a konvergencia program, a várhatóan szigorú és takarékos jövő évi költségvetés a nehezebb versenyfeltételeket vetíti elénk. Vélhetően 2007 – mint az néhány-szor már előfordult az elmúlt 16 évben – átrendezi a piac szereplőit.

A piac rövid távú megtorpanása a magyar építőipar versenyképességének fejlesztésével is együtt járhat. A versenyképességi mutatók közül számos területen jelentős tartalékokat lehet mozgósítani. Mindenekelőtt a szabályozási környezet fejlesztésére (kötelezőre és önkéntesre egyaránt), a minőség javítására (építési terméknél, építési folyamatoknál, építési vállalkozásoknál és építési projekteknél is), az oktatás és képzés megújítására, valamint a méltányos piaci feltételek biztosítására és a finanszírozási lehetőségek javítására gondolhatunk.